

**DEKLARACJA PROGRAMOWA
VII SESJI PLENARNEJ
OBYWATELSKIEGO PARLAMENTU SENIORÓW
„SENIORZY I PRZYSZŁOŚĆ POLSKI”
4 PAŹDZIERNIKA 2021 r.**

**Sytuacja seniorów i organizacji senioralnych po pandemii.
Program powrotu do dawnej aktywności**

Misja Obywatelskiego Parlamentu Seniorów

Obywatelski Parlament Seniorów jest demokratycznie wybranym, ogólnopolskim przedstawicielstwem polskich seniorów, które zachowując zasady apolityczności, neutralności światopoglądowej pragnie prowadzić stały dialog z władzami publicznymi w sprawach dotyczących ponad 9.milionowej rzeszy osób starszych w Polsce.

W poczuciu odpowiedzialności za zdrowie polskich seniorów szczególnie dotkniętych w okresie pandemii, przywrócenia ich pełnego udziału w życiu społecznym, w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego, a także aktywności ich organizacji, Delegaci na VII Sesję Plenarną przyjmują Deklarację Programową, którą przyjmują do realizacji i kierują do władz publicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

OPS wyraża głęboką wdzięczność i uznanie dla Marszałka Senatu RP prof. Tomasza Grodzkiego za możliwość zorganizowania posiedzenia plenarnego OPS w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej i wsparcie logistyczne obrad VII sesji plenarnej OPS.

Decyzja ta postrzegana jest jako wyraz uznania dla demokratycznie wybranej, ogólnopolskiej, reprezentacji polskich seniorów, odpowiedzialności za losy kraju, docenienia jej aktywności i zaangażowania w problemy życia społecznego oraz poszanowania ich godności i obywatelskich postaw. Wyższa Izba Parlamentu uosabia bowiem szacunek i godność, poszanowanie prawa i Konstytucji, to jest wartości tak ważnych dla społeczności senioralnej.

Doceniając także i wyrażając wdzięczność za wsparcie udzielone przez samorząd warszawski dla przetrwania Obywatelskiego Parlamentu Seniorów w latach 2016-2019, zwraca się do Prezydenta m. st. Warszawy o kontynuację tej współpracy w kolejnych latach.

Strategia polityki senioralnej po pandemii

Obywatelski Parlament Seniorów wyraża przekonanie, iż polityka senioralna powinna być jednym z ważnych priorytetów władz państwowych i samorządowych. Konieczne są spójne systemowe

działania wszystkich jednostek zaangażowanych w jej tworzenie, a realizacja wspólnych kierunków powinna być wsparta odpowiednimi środkami finansowymi.

Skupiając się wokół wspólnych wartości i wspólnych celów, takich jak zdrowie, godność, szacunek, możliwość samokształcenia, realizacji swoich pasji, podtrzymywania kontaktów rodzinnych i społecznych OPS pragnie włączyć się w działania umożliwiające seniorom utrzymanie dobrej kondycji psychicznej, umysłowej i fizycznej.

Szczególnie w okresie pandemii i prognoz kolejnych jej fal, kluczowe są działania w zakresie prawidłowej i adekwatnej do zmieniających się potrzeb opieki zdrowotnej i wsparcia socjalnego, co jest niezbędnym elementem poczucia bezpieczeństwa w codziennym życiu, a będzie stanowiło wyraz odpowiedzialności rządzących w stosunku do seniorów.

Zdrowie i opieka zdrowotna w czasie pandemii

- W okresie nadal trwającej pandemii COVID-19 oraz w obliczu nadchodzących kolejnych fal - stan zdrowia polskich seniorów uległ dalszemu pogorszeniu, ze względu na wydłużające się kolejki do specjalistów oraz z uwagi na zamykanie się kolejnych placówek medycznych z powodu braku personelu.
 - Pragnąc powrotu do dawnej aktywności, szczególnie ważne jest uzyskanie wysokiego poziomu wyszczepialności przeciw COVID-19, dlatego konieczne jest poddanie się szczepieniom tych, którzy nie zrobili tego dotychczas, a także członków ich rodzin.
 - Starzenie się społeczeństwa będzie w najbliższych latach powodowało duży wzrost zapotrzebowania na usługi medyczne dla seniorów. Poprawić poziom opieki zdrowotnej dla tej grupy może szybkie zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów, uzyskanie diagnozy na wczesnym etapie i wczesne rozpoczęcie terapii modyfikującej przebieg choroby.
- Priorytetem powinno być zapewnianie jak najdłuższej samodzielności seniorów.**

- Drogą do tego jest zwiększenie finansowania ochrony zdrowia i zwiększenie dostępności do usług medycznych w ramach „szybkiej ścieżki”. Zbyt mała liczba lekarzy geriatrów powoduje, że pacjenci seniorzy nie otrzymują kompleksowej diagnozy stanu swojego zdrowia, muszą leczyć się u wielu specjalistów, a zaniedbania w tym zakresie, szczególnie w okresie pandemii, prowadziły nawet do przedwczesnych zgonów. Zwiększenie liczby specjalistów chorób geriatrycznych powinno być priorytetem ochrony zdrowia seniorów.
- OPS uważa, że seniorzy powyżej 70 r. ż. powinni być zwolnieni z opłat za szczepienie przeciw grypie, które jest istotnym elementem profilaktyki zdrowotnej.
- Jednym z ważnych segmentów wsparcia seniorów jest dostępność do dziennych domów pobytu zarówno o profilu ogólnym jak i specjalistycznym. Domy powinny być blisko miejsca zamieszkania, w innym przypadku należy zapewnić dowóz seniorów. Prowadzone w tych domach zajęcia terapeutyczne pozwalają na podtrzymanie samodzielności, a z drugiej strony pomagają ich opiekunom rodzinnym na odpoczynek i zadbanie o własne zdrowie.
- Ważnym elementem ochrony zdrowia dla seniorów jest dbałość o tych seniorów, którzy pozostają w częściowej lub całkowitej izolacji społecznej, często także rodzinnej. Ocenia się, że takich osób jest około 1 mln, często są mało widoczni dla systemu opieki zdrowotnej i socjalnej, a mała ich aktywność dodatkowo zmniejsza możliwość dotarcia do nich. Większość z nich przebywa we własnych domach, pozostali w ośrodkach pomocy społecznej lub prywatnych domach opieki, które często nie sygnalizują o ich stanie zdrowia i potrzebach. Sytuacja wymaga pilnego zdiagnozowania i ustawowego sprecyzowania wielkości nakładów samorządowych na sektor pomocy społecznej oraz objęcia tym systemem opiekunów. Niezbędne są pilne zmiany polegające na wsparciu logistyki opieki domowej, wprowadzeniu

bonów opiekuńczych, upowszednienie urlopów wychowawczych dla opiekunów oraz zapewnienie pierwszeństwa do usług medycznych.

- Zapobieganie i leczenie chorób neurologicznych, to oprócz chorób onkologicznych kolejne wyzwanie systemu opieki zdrowotnej. Od lat OPS postuluje o opracowanie i wdrożenie Polskiego Planu Alzheimerowskiego, który powinien być priorytetem w obliczu starzejącego się społeczeństwa w sytuacji pandemii, oraz jako wypełnienie światowych wytycznych WHO.
- Systemowe rozwiązania wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami oraz pomoc dla ich opiekunów należy uważać za jeden z priorytetów opieki społecznej i symbolów nowoczesnego i opiekuńczego państwa. Należy rozwijać segment usług opiekuńczych i nowoczesnych urządzeń będących wsparciem dla chorych i opiekunów.
- Samorządy lokalne powinny zmieniać swą strukturę wsparcia społecznego, uwzględniając rosnącą populację osób starszych i diagnozę lokalnych potrzeb. Należy przy tym uwzględnić zróżnicowane potrzeby osób starszych samodzielnych, wykorzystując ich potencjał i doświadczenie, a z drugiej strony otoczyć wsparciem seniorów w pełni niesamodzielnych, wymagających wsparcia w codziennym życiu, pomocy logistycznej, a często materialnej.
- Należy wysoko ocenić ceną inicjatywę legislacyjną Senatu wprowadzenia darmowych leków dla 70-latków. Obowiązująca dzisiaj granica 75 lat powoduje, że wielu polskich seniorów nie zdąży skorzystać z systemu bezpłatnych leków. OPS oczekuje szybkiego wdrożenia tej legislacji w życie.
- **Polski Ład – rozwiązania dla seniorów.** Rząd wyodrębnił w programie dla tej grupy rozwiązania pt. „Złota jesień życia”. Znalazły się tam takie rozwiązania jak: Emerytury bez podatku do 2500 zł - wielokrotnie podnoszony przez OPS postulat znalazł uznanie w programie, wydłużenie dobrowolnej aktywności zawodowej seniorów, zerowy PIT dla osób pracujących po osiągnięciu wieku senioralnego, Aktywni+, korpus wsparcia seniorów, którego początki były w okresie pandemii, bezpieczeństwo pod rękę, to dofinansowanie zakupu opasek bezpieczeństwa, darmowe leki 70+, to rozszerzenie programu leki 75+, placówki łączące pokolenia, centra usług społecznych dla Polaków wracających z zagranicy, zapewniające kompleksowe wsparcie dla osób starszych, pomoc w zakresie IT dla seniora, ogólnopolska linia administracyjna, jako wsparcie informacyjne, walka z przemocą domową wobec dzieci i starszych, oraz zwiększenie świadomości praw ofiar przemocy.

Polski Ład zawiera niewątpliwie wiele interesujących rozwiązań, ale ich ocena możliwa będzie po doprecyzowaniu sposobu i zakresu realizacji. Wdrożenie rozwiązań powinno być poprzedzone szerokimi konsultacjami społecznymi, w którym to procesie OPS deklaruje aktywny udział.

Inicjatywy legislacyjne

- Pilną potrzebą jest zakończenie prac nad nowelizacją **ustawy o osobach starszych**, bowiem ważność tej ustawy jest nie do przecenienia dla społeczności senioralnej. Ustawa ta powinna regulować kompleksowo m.in. sprawę umocowania prawnego Obywatelskiego Parlamentu Seniorów jako ogólnopolskiego reprezentanta osób starszych. Nowelizacja powinna również zawierać zapis o obligatoryjnym wymogu konsultowania z OPS w ramach konsultacji społecznych wszystkich aktów dotyczących w szerokim znaczeniu polityki senioralnej, tak aby dialog ten podkreślał znaczenie poszanowania praw i poczucia podmiotowości seniorów. Ważnym składnikiem tej ustawy będzie diagnoza zawierająca ocenę zaspokojenia potrzeb w omawianych obszarach, dodając do nich element przeciwdziałania przemocy wobec osób

starszych, zweryfikowanie definicji osoby starszej i organizacji senioralnej, przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na wiek oraz wyposażenia organizacji senioralnych np. rad seniorów w środki finansowe pozwalające na wykonywanie statutowych zadań.

OPS za konieczne uważa także powołanie na szczeblu rządowym Pełnomocnika ds. osób starszych, który koordynował będzie sprawy polityki senioralnej różnych resortów. Projekt nowelizacji ustawy stanowi odrębny dokument, który OPS kieruje do organów uprawnionych do wnoszenia inicjatyw ustawodawczych, z postulatem podjęcia procedury

- OPS popiera apel Senatu w zakresie zwiększenia mobilności europejskich Seniorów. Istotą apelu do władz Unii Europejskiej jest umożliwienie seniorom poznawania innych społeczności i świata poprzez wyjazdy edukacyjne, a także rozwijanie i finansowanie międzynarodowych programów integracyjnych.
- OPS wyraża jednoznacznie negatywną opinię o poselskim projekcie zmiany niektórych ustaw „w celu wsparcia idei Uniwersytetu Trzeciego Wieku”. Podważa i burzy on 47 letni dorobek UTW, świadczy o niezrozumieniu idei i specyfiki oraz zróżnicowania prawnego tego ruchu.
- OPS wysoko ocenia kontynuację programu realizowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Ekonomia Solidarności Społecznej”, w którym nadano priorytet takim celom jak m. in.: spójność społeczna, poprawa dostępności do usług, w tym społecznych i zdrowotnych.
- OPS opowiada się za pilnym podjęciem zmian systemowych w funkcjonowaniu opieki zdrowotnej, zapewniającej lepszą profilaktyki i zapobieganie chorobom, większą sprawność działania wszystkich podmiotów społecznej ochrony zdrowia. Popiera pilną nowelizację ustawy o zmianie wysokości procentowej PKB na ochronę zdrowia. Należy wprowadzić poprawki, zgodnie z propozycją Senatu, aby roczne nakłady na zdrowie nie były niższe niż 7.2% PKB już od 2025 r.
- OPS za konieczne uważa rozpatrywanie przez sądy i organy administracji spraw z powództwa lub z udziałem osób starszych w priorytetowych, przyspieszonych terminach, bowiem seniorzy nie mogą czekać latami na rozpatrzenie ich żywotnych spraw np. mieszkaniowych, emerytalno-rentowych, majątkowych, opiekuńczych itp.

Apel do Delegatów OPS

Szanowni Delegaci!

1. Wykorzystajcie szanse, jakie umożliwia uzyskanie osobowości prawnej przez OPS i zaktywizujcie swoje działania na rynku dotacji i innych możliwych form wsparcia potrzeb organizacji.
2. Wykażcie inicjatywy utworzenia kolejnych delegatur regionalnych jako form wyraźnie aktywizujących i sprzyjających integracji seniorów w regionach.
3. Dokonajcie wewnętrznej weryfikacji członków, uaktualnijcie swoje bazy teleadresowe, zaktywizujcie organizacje rekomendujące delegatów w celu wykorzystania pojawiających się w OPS wakujących mandatów delegata OPS.
4. Zaktywizujcie swoje kontakty z lokalnymi samorządami, bowiem jest to niezwykle ważny podstawowy szczebel tworzenia polityki senioralnej i współpracy.

Z życzeniami owocnych obrad VII sesji OPS

Prezydium OPS